pacto de ſepultura eligenda, vel electa non mutanda: ſepeliendus eſt quis ubi aliàs erat de jure ſepeliendus: & aliàs ſepultus cum omnibus ſepulturæ obventibus reſtituendus eſt, aliàs pœna incurritur hîc contenta. Hoc dicit ſecundùm Zen.

ANimarum periculis & ſcandalis quæ frequenter ex his proveniunt obviare volentes, univerſis Religioſis & ſecularibus Clericis cujuſcunque ſtatûs, vel conditionis exiſtant [o], in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub interminatione maledictionis æternæ, diſtrictiſſimè prohibemus: ne aliquos ad vovendum, jurandum, vel fide interpoſita, ſeu aliàs promittendum inducant, ut apud eorum Eccleſias ſepulturam eligant, vel jam electam ulteriùs non immutent. Nos enim, ſi ſecùs actum fuerit, electionem talem decernimus nullius penitùs exiſtere firmitatis. Statuentes, ut ii, qui ſic elegerint, nec apud ſic electas Eccleſias ullatenus ſepeliri, nec alibi (ne contra votum, juramentum aut promiſſum hujuſmodi à ſe factum materiam habeant veniendi) poſſint eligere ſepulturam: ſed contradictione quacunque ceſſante ſepeliantur omnino apud illas Eccleſias, apud quas ſepeliendi de jure fuiſſent, ſi aliàs ſepulturâ non electâ forſitan deceſſiſſent. Si verò iidem Religioſi, vel Clerici prædictos in ſuis Eccleſiis vel cœmeteriis præſumpſerint ſepelire: ad reſtitutionem, tam ſepultorum corporum, ſi petantur, quàm etiam omnium, quæ occaſione ſepulturæ illorum pervenerint quomodolibet ad eoſdem, intra decendium integraliter faciendam ipſos obligatos eſſe cenſemus. Quam niſi fecerint, Eccleſiæ ipſæ, apud quos ſepulti fuerint, necnon & cœmeteria earundem, ex tunc eo ipſo ſint, & tamdiu maneant Eccleſiaſtico ſuppoſita interdicto, donec ab eis facta fuerit reſtitutio plenaria omnium prædictorum.

[o] Vide *cap.* 2. *de ma. & ob.* 8. *q.* 4. *ſciendum*, & Bal. *in l.* 1. *C. de ſacroſan. Eccleſ.*

II. Idem. [c. an. 1298. *Romæ.*]

Eccleſiæ dimiſſæ non debetur Canonica portio, ſed Parœciali: & pluribus ſi ſunt plures.

CUm [p] quis, cujus majores ſunt ſoliti ab antiquo in aliqua Eccleſia ſepeliri, eâ dimiſſâ eligit alibi ſepulturam: Canonica portio dimiſſæ non debetur Eccleſiæ, ſed illi duntaxat, in qua ille officia conſuevit audire divina, & Eccleſiaſtica recipere ſacramenta. Cùm ab eo, qui duo habet domicilia ſe collocans æqualiter in utroque, in loco tertio eligitur ſepultura: domiciliorum Eccleſiæ habebunt inter ſe [q] dividere Canonicam portionem.

[p] Vide Conc. Trid. *ſeſſ.* 25. *de refor. c.* 13. & Cardin. *conſil.* 90. *incip. Epiſcopus Feltren.*

[q] Vide Bar. *in l. hoc articulo. ff. de hære. inſti.* Ange. *de ag. ſucceſ.* §. *proximus.* Font.

In loco etiam minùs Religioſo, poteſt nova eligi ſepultura. Hoc dicit ſecundùm Zen.

§. 1. Si quis antiquâ dimiſſâ novam (etiam in loco minùs religioſo) elegerit ſepulturam, electionem hujuſmodi, licèt jura ſuper hoc videantur eſſe diverſa, nequaquam volumus impugnari.

III. Idem. [c. an. 1298. *Romæ.*]

Translatio perſonæ ad certum locum facta ad tempus, Eccleſiæ jus ſepulturæ non aufert. Hoc dicit ſecundùm Zen.

IS [r], qui habens domicilium in civitate vel caſtro, quandoque ad villam ruralem ſe transfert recreationis causâ, vel ut ruralia exerceat in eadem: ſi non electâ ſepulturâ decedat ibidem, non in Eccleſia dictæ villæ, ſed in ſua Parœciali, vel in ea potiùs, in qua majorum ipſius ab antiquo ſepultura extitit, ſepeliri debebit. Dummodo abſque periculo, ad ipſam valeat deportari.

[r] Vide Conradum Brunum *l.* 4. *de Ceremoniis c.* 4. *circa finem.*

Mulier mortua, quæ pluribus nupſit, cum viro ultimo ſepelitur. Hoc dicit.

§. 1. Mulier autem, quæ plures viros habuit ſucceſſivè, ſi ſepulturam non eligat, eſt cum viro ultimo, cujus domicilium retinet & honorem [ſ], tumulanda.

[ſ] Vide Abbatem *in ca. ſuper eo. ext. de teſtib.*

IV. Idem [t] in Eodem. [c. an. 1298. *Romæ.*]

Ex conſuetudine poteſt pater impuberi eligere ſepulturam, pubes autem eligit per ſeipſum. & hoc dicit ſecundùm Zen. quoad titulum: ſed non quoad textum, unde poſſet addi: *Et pro anima non legat, ſine aſſenſu patris bona non caſtrenſia.* Domini.

[t] *Hæc duo verba*, in eodem, *deſunt in antiquiorib. codicibus.*

LIcèt [u] pater minores filios qui nequeunt, antequam ad annos pubertatis perveniant, eligere ſepulturam, poſſit, ſi conſuetudo terræ id habeat, quò voluerit ſepelire: hoc tamen non poteſt, ubi conſuetudo hujuſmodi non habetur, ſed ſunt cum ſuis majoribus, vel in Parœciali Eccleſia tumulandi. Quamvis autem filius familiàs abſque patris aſſenſu, ſibi poſſit liberè eligere ſepulturam, pro anima tamen ſua [x] præter ipſius aſſenſum, niſi peculium caſtrenſe, aut quaſi caſtrenſe habeat, aliquid judicare non poteſt.

[u] Vide Antonium de Butrio *in cap. de uxore, ext. de ſepulturis.*

[x] Vide Bart. *in l. qui in poteſtate. ff. de teſta.* Font.

V. Idem. [c. an. 1298. *Romæ.*]

Religioſi niſi multùm remoti à Monaſterio, nequeunt alibi eligere ſepulturam. Hoc dicit ſecundùm intellectum Zen.

REligioſi niſi à propriis Monaſteriis adeò forſitan ſint remoti, quòd ad ea cùm moriuntur commodè portari non poſſint, nequeunt, cùm velle vel nolle non habeant, ſibi eligere ſepulturam: ſed ſunt apud ſua Monaſteria tumulandi.

DE DECIMIS, PRIMITIIS, ET OBLATIONIBUS.

TITULUS XIII.

I. Gregorius IX. Fratribus Prædicatoribus & Minoribus. [c. an. 1236. *Romæ.*]

Populus, ut Eccleſiis jura debita perſolvat eſt in Prædicationibus, & aliis exhortandus. Hoc dicit ſecundùm Zen.

DIscretioni [y] veſtræ [1] mandamus diſtrictiùs inhibentes, ne talia, quæ audientes à decimarum, ſeu aliarum rerum Eccleſiis debitarum ſolutione retrahant, vel aliàs animas corrumpant audientium, in ſermonibus veſtris, vel alibi proponere decetero præſumatis. Imò verbo & opere informetis eoſdem, ut ad ſolutionem prædictorum promptæ voluntatis animo ſint intenti.

¶ Pith. [1] *Diſcretioni veſtræ.*] Matthæus Paris 1228.

[y] Vide Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *de refor. c.* 12. & B. Thom. 2. 2. *q.* 87. *art.* 1.

II. Alexander IV. [c. an. 1258. *Romæ.*]

Privilegium Decimas novalium concedens, non includit Decimas novalium, per alios poſſeſſas tempore impetrationis: & loca tantùm includit, ubi percipiebantur antiquæ, & ad portionem antiquam. Hoc dicit uſque ad §. Statuimus, ſecundùm Dominicum.

STatuto perpetuo declaramus, quòd indultum illud Apoſtolicum (quod pleriſque conceditur) ut novalium decimas pro ea portione percipere valeant, quâ veteres eos contingunt, ad illas novalium decimas (quas tempore illo, quo impetratum vel obtentum extitit hoc indultum alii [z] poſſidebant, cùm de hoc in ipſo mentio nulla fiat) nullatenus ſe extendit: nec ad alias etiam, niſi in his tantùm locis, ubi veteres tunc (quando dictum indultum impetratum fuit) ipſi impetratores habebant, & pro ea ſolummodo portione, quâ ipſi tempore impetrationis hujuſmodi percipiebant antiquas.

[z] Vid. *l. impuberi. ff. de admi. tut.*

Privilegium decimarum novalium limitatum ad menſuram antiquarum, non poteſt ultra dimidiam includere. Fallit in Ciſtercienſibus & Cartuſienſibus. H. d.

§. 1. Statuimus præterea, quòd idem indultum obtentum ab iis, qui tempore impetrationis totaliter veteres percipiebant decimas, ut ultra medietatem decimarum novalium nullatenus extendatur: quia non eſt veriſimile, ſi tunc de plena & integra perceptione veterum fuiſſet expreſſum, quòd Apoſtolica Sedes pariter, & ſimiliter novalium decimas, in tam grave Parœcialium Eccleſiarum diſpendium indulſiſſet; quódque ratione talis indulti, ſive impetrati jam, ſive impetrandi deinceps, non poſſit in novalibus (quæ amodò fient) vindicari & acquiri vel percipi, plus quàm medietas decimarum ipſorum novalium: etiamſi ampliùs in veteribus habebatur, cùm non ſit dicendum aſperum, ſed pium potiùs & benignum, ſi ſuper decimis futurorum novalium contra Parœcialium Eccleſiarum gravamen (quod ex diſtinctione [a] indulti hujuſmodi poſſit accidere) taliter obviatur. Religioſos tamen Ciſtercien. & Cartuſien. Ordinum ſtatuto & declaratione hujuſmodi (quantùm ad hos duos articulos, videlicet de medietate decimarum novalium) comprehendi nolumus, vel conſtringi.

[a] *al.* diſtrictione.

Privilegiati ſuper Decimis recipiendis, Eccleſiis Parœcialibus gratis aſſignare debent portionem pro debitis oneribus ſupportandis. Hoc dicit. Dominicus.

§. 2. Ubi autem per hujuſmodi conceſſiones Decimarum Parœciales Eccleſias adeò gravari contingit, quòd earum Rectores de ipſarum reditibus congruè ſuſtentari, & commodè jura Epiſcopalia exhibere non poſſunt: provideatur per locorum Ordinarios & ordinetur taliter, quòd eiſdem Rectoribus tantum de illarum relinquatur proventibus, quòd exinde competentem ſuſtentationem habere, [b] & Epiſcopalia jura ſolvere valeant, aliáque onera debita ſupportare.

[b] Ad hæc vide *l. in condemnatione. l. inter eos, ff. de reg. ju.* Font.

Decimæ per Laicos ante Lateranenſe Concilium in feudum receptæ à Religioſis per eos recognitæ in feudum, non poſſunt ipſis Religioſis concedi, ſine Diœceſanorum conſenſu. Hoc dicit. Dominicus.

§. 3. Sanè quamvis fortè à Religioſis exemptis & aliis fiant infeudationes de Decimis detentis à Laicis, & idem Laici, quòd illas ab ipſis Religioſis in feudum teneant recognoſcant, non tamen licet Religioſis eiſdem poſt talem infeudationem, vel recognitionem ſic de facto præſumptam, hujuſmodi Decimas de manibus Laicorum ipſorum acquirere, vel recipere abſque Diœceſanorum Epiſcoporum aſſenſu. Illas autem Decimas intelligimus poſſe taliter à Religioſis de manibus Laicorum recipi vel acquiri, quæ ante Lateranenſe [c] Concilium ipſis Laicis in feudum perpetuò fuere conceſſæ.

[c] Hoc eſt Concilium Later. ſub Alex. III. *c.* 9.

Diœceſani compellunt Religioſos exemptos ſolvere Decimas Parœcialibus Eccleſiis, ſi non agatur de rebus exemptis. Hoc dicit. Dominicus.

§. 4. Diœceſani verò Parœcialium Eccleſiarum, ad requiſitionem Rectorum earundem, de ipſis Religioſis ſuper Decimis, quas habent vel eos habere continget, quæ quidem aliàs ad ipſas ſpectaverunt Eccleſias, niſi de rebus exemptis agatur, exhibeant juſtitiæ complementum.

Religioſi etiam exempti, de poſſeſſionibus acquiſitis, & acquirendis Eccleſiis Parœcialibus ſolvere debent Decimas, ſi privilegiati non ſunt. Hoc dicit. Dominicus.

§. 5. Ceterùm iidem Religioſi, tam exempti, quàm non exempti, de terris & poſſeſſionibus acquiſitis hactenus & amodò acquirendis Decimas integrè ſolvant illis Eccleſiis, quibus eædem poſſeſſiones & terræ priùs fuerant decimales, niſi ſuper hoc ſpeciali jure vel privilegio ſint muniti.

Ex donatione Laicorum habentes Decimas antiquas, novales ſupervenientes, in eodem loco non percipiunt. Hoc dicit. Dominicus.

§. 6. Nec pro eo, quòd fortè in aliquibus Parœciis omnes majores Decimas, ſeu partem illarum acquirunt de manibus Laicorum, poſſunt pro eadem vel ſimili portione, ſi de novo poſtmodum fiant novalia, in eiſdem petere, vel percipere novalium Decimas eorundem: niſi alia rationabilis, per quam hoc facere valeant, cauſa ſubſit.

DE REGULARIBUS [d] ET TRANSEUNTIBUS AD RELIGIONEM.

[d] De materia hujus tit. vide quæ noviſſimè ſancivit Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *tit. de Regul. & Monialibus.*

TITULUS XIV.

I. Innocentius IV. [c. an. 1252. *Romæ.*]

Si minor xiv. ann. ingreditur Religionem, in xv. anno liber exit niſi in ipſo xv. anno profeſſionem fecerit, vel habitum profeſſorum receperit, vel expreſsè ratam habuerit profeſſionem priùs à ſe factam. Si autem per totum xv. annum portavit habitum, ubi non eſt diſtinctus: intelligitur profeſſus, niſi tanta ſit indiſtinctio, quòd viventes cum eis ſimili habitu induantur. Si major xiv. annis ingreditur: ſi portat habitum, per annum, quantumcunque ſit indiſtinctus, intelligitur profeſſus. Joannes Andræas.

IS [e] qui Monaſterium ante xiv. annum, ut Monachus efficiatur, ingreditur: niſi eo completo profeſſionem faciat in ſequenti, vel habitum Religionis ſuſcipiat, qui dari profitentibus conſuevit, ſeu profeſſionem à ſe priùs factam ratam expreſsè habeat: liberè poteſt intra * ſequentem annum ad ſeculum remeare. Quòd ſi per totum ſequentem annum in Monaſterio permanſerit, ubi Profeſſorum & Noviciorum ſunt habitus indiſtincti, Profeſſionem per hoc feciſſe, vel ſi quam priùs fecerat, ratam habuiſſe videtur: niſi tanta indiſtinctio ibi habitûs habeatur, quòd & Profeſſi & Novicii, ac etiam alii communem vitam cum eis ducentes ſimili penitùs habitu induantur. Qui verò poſt quartumdecimum annum habitum Religionis aſſumpſerit, ſi per annum illum geſtaverit, ex tunc Religionem aſſumptam præſumitur veraciter eſſe profeſſus: ubi profeſſi à noviciis diſſimilitudine habitûs minimè diſtinguuntur, etiam ſi alii degentes cum eis ſimilibus veſtibus co-utantur: quoniam cùm jam hic ad diſcretionis annos pervenerit, quid agat agnoſcit: & ideò ſuſceptum diſcretionis tempore ordinem, poſtquam hunc anni probaverit ſpatio, intelligitur firmiter approbaſſe. Secùs autem in illo, qui ante diſcretionis annos habitum induit regularem: cùm eorum, quæ tunc agit plenum non habeat intellectum.

[e] Vide Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *tit. de Reg. & Monial. c.* 15. Ubi de tempore profeſſionis aliud quàm hîc ſtatuitur.

* *In antiquiorib. Codicibus conſtanter legitur ita*, inf. ipſum ſequentem annum, &c.

Hîc declarat qui ſunt habitus diſtincti. Hoc dicit.

§. 1. Diſtinctos [f] quoque, ſeu diſſimiles intelligimus eſſe habitus, ſive noviciis, ſive profeſſis diſſimiles veſtes dentur: ſive benedicantur, cùm profitentibus conceduntur: ſive etiam aliquid aliud fiat, per quod noviciorum à profeſſorum habitu diſcernatur.

[f] De materia hujus §. Vide *Clem. Eos qui. tit. de Regul.* & ibi latè Zabarellam, Imolam & alios.

II. Alexander IV. Fratribus Prædicatoribus & Minoribus. [c. an. 1260. *Romæ.*]

Prædicatores & Minores intra annum probationis quenquam ad ſui Ordinis profeſſionem recipere non poſſunt: quòd ſi fecerint, receptus alligatus non eſt eorum Ordini, & ipſi à receptione profeſſionis aliorum ſunt ſuſpenſi, & puniendi pœnâ, quæ pro gravioribus culpis eis conſuevit infligi. Joannes Andræas.

NOn ſolùm [g]: *Et infrà.* Licèt zelum animarum habentes eas lucrari Domino ſolicitè cupiatis, quia tamen decet & expedit, ut conſcientiæ puritati non deſit judicium rationis, ne unde ſpiritualis profectus quæritur, ſalutis diſpendium ſubſequatur: Vobis de fratrum noſtrorum conſilio de virtute obedientiæ, & ſub pœna excommunicationis auctoritate præſentium diſtrictiùs inhibemus, ne ante annum probationis elapſum (qui eſt maximè in ſubſidium fragilitatis humanæ regulariter inſtitutus) quenquam ad profeſſionem veſtri Ordinis, ſeu renunciationem in ſeculo faciendam recipere, nec inſtitutum intra hujuſmodi annum aliquatenus impedire, quò minùs intra ipſum ad aliam Religionem, quam maluerit, tranſeat: vel (niſi major tamen quatuordecim annis exiſtens, Profeſſus ſit tacitè, vel expreſsè, aut evidenter conſtet illum vitam voluiſſe mutare: quod tamen non præſumitur, niſi clara probatione, vel competentibus indiciis oſtendatur) omnino ad ſeculum redeat; ſicut de ſua voluntate proceſſerit, præſumatis. Quòd ſi fortè contra hanc noſtram prohibitionem, quenquam recipere præſumpſeritis, decernimus eum, qui taliter receptus fuerit, nullatenus veſtro eſſe Ordini alligatum, vóſque à receptione quorumlibet ad profeſſionem ejuſdem Ordinis fore ipſo facto ſuſpenſos, & inſuper pœnæ ſubjiciendos, quæ fratribus ipſius Ordinis pro culpis infligi gravioribus conſuevit.

[g] Vide omnino quod ſancivit noviſſimè Concilium Trident. circa profeſſionem emittendam *ſeſſ.* 25. *tit. de Regul. & Monialib. c.* 15.

III. Bonifacius VIII. [c. an. 1298. *Romæ.*]

Decretalis extenditur ad omnes Mendicantes: in aliis verò profeſſio expreſſa Religioni, cui fit: tacita autem generaliter obligat intra annum. Hoc dicit ſecundùm Zelinum.

COnſtitutionem [h] Innocentianam, quæ prohibet converſorum profeſſionem recipi ante annum probationis elapſum: piæ memoriæ Alexand. Papa IV. prædeceſſor noſter ad Fratrum Prædicatorum & Minorum Ordines duntaxat declaravit extendi. Unde nos pari ſimilitudine rationis inducti, declarationem eandem ad aliorum Mendicantium Ordines prorogamus. In aliis autem Religionibus profeſſio expreſsè vel tacitè fieri poteſt licitè intra annum. Sed expreſsè emiſſa, etiam ſeculari habitu non mutato, illi Religioni [i] præciſè obligat, quam profitens eſt profeſſus. Tacitè verò facta intra probationis annum per ſuſceptionem habitûs, qui profitentibus tantùm datur, non illi ſpecialiter, cujus habitus eſt ſuſceptus, ſed generaliter Religioni alicui recipientem obligat, ſi ætatis aptæ ſit: ſi ſciens & voluntarius ac triduo perſeveret.

[h] Hîc quoque tenendum quod ſancivit Concilium Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regul. & Monial. cap.* 15.

[i] Vide *l. Precibus. C. de impub. & aliis ſubſtitu.*

IV. Idem Pariſ. Capitulo. [c. an. 1298. *Româ in Galliam.*]

Beneficium ingredientis Religionem intra annum probationis (exceptis caſibus hîc expreſſis) non eſt alteri conferendum: interim tamen debebit per alium beneficio deſerviri aſſignata eidem Subſtituto congrua portione, unde vivere poſſit. Hoc dicit. Joannes de Fan.

BEneficium [k] illius, qui religionem ingreditur, non eſt intra probationis annum alicui conferendum: Niſi ad id ipſius accedat aſſenſus *, aut conſtet, quòd vitam voluerit abſolutè mutare, vel profeſſionem expreſſam fecerit, ſeu ſcienter habitum receperit profeſſorum. Sed interim eidem beneficio per alium deſerviri debebit, aſſignata ſibi congrua de ipſius proventibus portione.

[k] Vide Conc. Trid. *ſeſſ.* 23. *de reform. c.* 1.

* *al.* conſenſus.

V. Idem. [c. an. 1298. *Romæ.*]

Secundum votum ſolenne Religionis, derogat Priori ſimplici. Hoc dicit. Joannes de Fan.

QUi [l] poſt votum à ſe de certa religione intranda emiſſum, Religionem aliam etiam laxiorem ingreditur & profitetur in ipſa: poteſt (voto non obſtante priori, cui tanquam ſimplici, per ſecundum ſolenne noſcitur derogatum) manere licitè in eadem. Pro voto tamen non completo, erit eidem pœnitentia imponenda.

[l] Vide B. Thom. 2. 2. *q.* 88. *art.* 3. & *q.* 189. *art.* 4. & 8.

VI. Idem. [c. an. 1298. *Romæ.*]

Vacante Monaſterio, Conventus, novum recipit Monachum, ſi communiter ad Abbatem, & eos ſpectat: ſi ad Abbatem ſolum, ſecùs. Hoc dicit. Dominicus.

SI ad ſolum Abbatem pertineat creatio Monachorum: eo defuncto nequibit novus Monachus à Conventu creari. Aliàs poterit, ſi eorum creatio ſpectat inſimul ad utrumque.

DE VOTO ET VOTI REDEMPTIONE.

Titulus XV.

I. Bonifacius VIII. Bitiren. Epiſcopo. [c. an. 1298. *Romæ.*]

Votum ſolennizatum per ſuſceptionem ſacri Ordinis, vel per profeſſionem factam, alicui de Religionibus per Sedem Apoſtolicam approbatis, dirimit matrimonium, pòſt contractum: aliàs ſolum impedit, & non dirimit. Hoc dicit ſecundùm Zen.

QUod [m] votum debeat dici ſolenne, ac ad dirimendum matrimonium efficax, nos conſulere voluiſti. Nos igitur attendentes, quòd voti ſolennitas ex ſola conſtitutione Eccleſiæ eſt inventa: matrimonii verò vinculum ab ipſo Eccleſiæ capite rerum omnium conditore ipſum in Paradiſo, & in ſtatu innocentiæ inſtituente unionem & indiſſolubilitatem acceperit: Præſentis declarandum duximus oraculo ſanctionis, illud ſolum votum debere dici ſolenne, quantùm ad pòſt contractum matrimonium dirimendum, quod ſolennizatum

[m] Vide B. Thom. & ibidem Caietanum 2. 2. *q.* 88. *art.* 7.